

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Općinski sud u Zadru (Chorwacja) w dniu 2 kwietnia 2019 r. — R.D., A.D./Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen

(Sprawa C-277/19)

(2019/C 187/57)

Język postępowania: chorwacki

Sąd odsyłający

Općinski sud u Zadru

Strony w postępowaniu głównym

Strona powodowa: R.D., A.D.

Strona pozwana: Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen.

Pytania prejudycjalne

- 1) Jaki jest zasięg i zakres ochrony konsumentów wynikający z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE z dnia 25 października 2011 r. w sprawie praw konsumentów, zmieniającej dyrektywę Rady 93/13/EWG i dyrektywę 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady [oraz uchylającej dyrektywę Rady 85/577/EWG i dyrektywę 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady] ⁽¹⁾ oraz z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniającej dyrektywę 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 ⁽²⁾?
- 2) Z uwagi na to, że strona pozwana kwestionuje posiadanie przez powodów statusu konsumentów: Czy powodowie są konsumentami w rozumieniu postanowień dyrektywy [2011/83/UE] oraz w rozumieniu dyrektywy [2014/17/UE]?
- 3) Czy krajowy przepis prawny zawarty w art. 3 ust. 1 pkt a) Zakon o potrošačkom kreditiranju (ustawy o kredycie konsumenckim) [...] jest sprzeczny z art. 4 dyrektywy [2014/17/UE] i z art. 3 dyrektywy 2008/48/WE ⁽³⁾ oraz pozostałymi celami i założeńmi ochrony konsumentów określonymi w preambule dyrektywy 2014/17/UE, ponieważ ustanawia on górną granicę ochrony konsumentów w nawiązaniu do określonej kwoty, a konkretnie do 1 000 000,00 HRK?
- 4) Czy art. 5 ust. 1 dyrektywy [2014/17/UE] należy interpretować w taki sposób, że w sytuacji kiedy strona pozwana, będąca spółdzielnią kredytową zarejestrowaną w Republice Austrii, nie miała zezwolenia HNB na prowadzenie działalności udzielania kredytów konsumenckich w 2007 i 2008 roku, ani specjalnej zgody Ministerstwo finansja (ministerstwa finansów) zgodnie z art. 22 ustawy o kredycie konsumenckim, ani nie była zarejestrowanym przedstawicielstwem lub oddziałem na terytorium Republiki Chorwacji to stanowiło to powód do stwierdzenia nieważności umowy o kredyt oraz naruszenie przywołanego przepisu dyrektywy, ponieważ (ewentualnie) bezpośrednio zagraża to prawom konsumenta przysługującym osobom fizycznym na terytorium Republiki Chorwacji, jako że strona pozwana nie podlegała wymaganemu nadzorowi przewidzianemu w przepisach prawnych w celu ochrony konsumentów i tworzenia jednakowych standardów i kryteriów udzielania kredytów konsumentom (w tym przypadku kredytów hipotecznych) zgodnie z preambułą dyrektywy [2014/17/UE]?

- 5) Czy można uznać, że w tej sytuacji doszło do naruszenia art. 18, 19 i 20 dyrektywy 2014/17/UE z uwagi na to, że dobra wiara i uczciwość stanowią standardy prawne, względnie że przy zawarciu umowy o kredyt doszło do naruszenia dyrektywy z uwagi na fakt, że kredytu udzielono przy zastosowaniu stopy procentowej w wysokości 9,4% R[RSO], podczas gdy konsumentom krajowym — obywatelom austriackim — strona pozwana udzielała kredytów przy zastosowaniu stopy procentowej w wysokości 4 % [art. 1000 austriackiego ABGB [Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (części ogólnej kodeksu cywilnego)], która to stopa procentowa jest zmienna, ponieważ strona pozwana — jako instytucja kredytowa — jednostronnie ją zmienia i udziela kredytów jedynie pod warunkiem ustanowienia hipoteki?
- 6) Czy można uznać, że doszło do naruszenia postanowień dyrektywy 2014/17/UE lub dyrektyw 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 z uwagi na krajowe uregulowanie art. 2 Zakon o kreditnim institucijama (ustawy o instytucjach kredytowych) i krajowe uregulowanie art. 5 ust. 1 pkt 2 Zakon o kreditnim institucijama (ustawy o instytucjach kredytowych), gdy stronie pozwanej — jako instytucji kredytowej prawa austriackiego — umożliwiono, aby bez zezwolenia i nadzoru krajowego organu wykonywała działalność udzielania kredytów konsumenckich na rzecz obywateli chorwackich na terytorium Republiki Chorwacji i czy można uznać, że w takiej sytuacji cytowane krajowe przepisy nie stanowiły wystarczającej ochrony konsumentów będących osobami fizycznymi, przewidzianej w art. 5 dyrektywy 2014/17/UE (zatytułowanym „Właściwe organy”) oraz że strona pozwana nie postępowała zgodnie z zasadami dobrej wiary i uczciwości przewidzianymi w art. 4 Zakon o obveznim odnosima (ustawa o zobowiązaniach), co w konsekwencji oznacza, że postanowienia umowy o kredyt są nieważne?
- 7) Czy przy okazji zawarcia umowy o kredyt wystąpiły braki formalne lub czy [...] w postępowaniu głównym doszło do naruszenia postanowień art. 13, 14 i 16 dyrektywy 2014/17/UE poprzez uzgodnienie art. A umowy o kredyt jednorazowy — s. 2, gdzie stwierdza się: „Efektywna roczna stopa procentowa (RRSO) wynosi 9,4%. W przypadku opóźnień w płatnościach fikcyjna roczna stopa procentowa zostaje podana do wiadomości w dokumencie wywieszonym przy okienku”?
- 8) Czy można uznać, że w sytuacji takiej jak zaistniała w postępowaniu głównym doszło do naruszenia postanowień art. 13, 14 i 16 dyrektywy 2014/17/UE z uwagi na to, że kwestionowane umowy o kredyt są umowami adhezyjnymi, to znaczy sporządzonymi w sposób typowy na uprzednio istniejących wzorcach umownych strony pozwanej, drukowany[ch] w języku niemieckim, nieprzetłumaczonymi w całości na język ojczysty strony powodowej, a zawarcie umowy nie było poprzedzone ogłoszeniem się poprzez sieć pośredników strony pozwanej (spółdzielni) w Republice Chorwacji, którzy to pośrednicy, jak i sama strona pozwana, zgodnie z chorwackimi przepisami nie mieli zezwolenia HNB na prowadzenie działalności udzielania kredytów lub zgody Ministerstvo financija (ministerstwa finansów) na prowadzenie działalności udzielania kredytów konsumenckich na terytorium Republiki Chorwacji?
- 9) Czy można uznać, że w sytuacji takiej jak zaistniała w postępowaniu głównym doszło do naruszenia postanowień dyrektywy 2014/17/UE, względnie dyrektyw 2008/48/WE i 2013/36/UE (*) oraz rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 (‡), gdy krajowe przepisy, a mianowicie art. 2 ust. 1, 2 i 3, art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2 Zakon o kreditnim institucijama (ustawy o instytucjach kredytowych) umożliwiły stronie pozwanej — jako instytucji kredytowej prawa austriackiego —, aby bez zezwolenia chorwackiego krajowego organu nadzoru, udzielała kredytów konsumenckich obywatelom chorwackim na terytorium Republiki Chorwacji i czy można uznać, że w takiej sytuacji te krajowe przepisy nie stanowiły wystarczającej ochrony konsumentów będących osobami fizycznymi zgodnie z art. 5 (zatytułowanym „Właściwe organy”) dyrektywy 2014/17/UE — oraz że strona pozwana nie postępowała zgodnie z zasadami dobrej wiary i uczciwości przewidzianymi w art. 4 Zakon o obveznim odnosima (ustawa o zobowiązaniach), co w konsekwencji oznacza, że postanowienia umowy o kredyt są nieważne?
- 10) Czy brak istnienia w momencie zawarcia umów o kredyt w 2007 i 2008 r. odpowiednich przepisów transponujących do chorwackiego prawa krajowego, które to przepisy regulowałyby szczegółowo możliwość oraz warunki zadłużania się chorwackich obywateli za granicą spowodował znaczącą nierównowagę w sytuacji, z jednej strony, kredytobiorców, a, z drugiej strony, banku oraz czy ta luka prawna sprawiła, że pozostali oni bez ochrony, co byłoby sprzeczne z postanowieniami dyrektywy 2014/17/UE, a w szczególności z jej art. 13?

(¹) Dz.U. 2011, L 304, s. 64.

(²) Dz.U. 2014, L 60, s. 34.

(³) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG, Dz.U. 2008, L 133, s. 66.

(⁴) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, Dz.U. 2013, L 176, s. 338.

(⁵) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE, Dz.U. 2010, L 331, s. 12.